

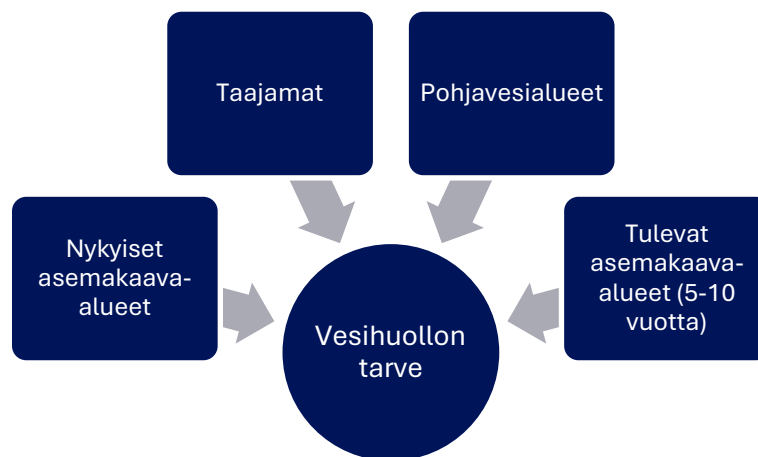
Toiminta-alueeseen sisällytettävät alueet ja alueen rajaus

Toiminta-aluetta määritettäessä tulee ottaa huomioon vesihuoltolain vaatimukset, kunnan vesihuoltosuunnitelma, kunnan vesihuollon järjestämisvelvollisuus sekä alueella toimivien vesihuoltopalveluita tarjoavien toiminnanharjoittajien toimintamahdollisuudet. Kunnan on varmistettava, että toiminta-alueiden rajaukset ovat asianmukaiset sekä laitosten että kiinteistöjen omistajien ja haltijoiden kannalta.

Toiminta-alueen tulee olla sellainen, että vesihuoltolaitos kykenee huolehtimaan alueen vesihuollosta taloudellisesti ja asianmukaisesti ja että vesihuollon kustannusten kattamiseksi perittävät maksut muodostuvat kohtuullisiksi ja tasapuolisiksi

Toiminta-alueeseen sisällytettävät alueet

Toiminta-alueeseen tulee sisällyttää alueet, joilla toteutunut tai suunniteltu yhdyskuntakehitys edellyttää keskitettyä vesihuoltoa. Kiinteistöjen liittämisen tarve olisi erityisen tärkeää arvioida sekä nykyisten että suunniteltujen asemakaava-alueiden, taajamien ja pohjavesialueiden osalta.

Mikäli asemakaava-alueita, taajamia tai pohjavesialueita jätetään toiminta-alueen ulkopuolelle, on asia mainittava ja myös perusteltava.

Asemakaava-alueiden osalta toiminta-alueen ei tarvitse kattaa koko kaava-aluetta (esim. puistot, teollisuusalueet) vaan toiminta-alueeseen tulee pääsääntöisesti ottaa mukaan kaikki asumiseen esitetyt alueet. Myös asutukseen vesihuollon kannalta rinnastuva elinkeinotoiminta voi edellyttää vesihuoltopalveluiden järjestämistä.

Taajama-alueilla on yleensä niin suuri asukastiheys, että näiden sisällyttäminen toiminta-alueeseen ei vaaranna vesihuollon asianmukaista hoitamista ja myös vesihuollon maksut pysyvät kohtuullisina. Lisäksi kiinteistökohtaisen vesihuollon toteuttaminen on näillä alueilla harvoin mahdollista ilman terveystarpeita tai ympäristöhaittoja.

Toiminta-alueeseen voi olla tarvetta sisällyttää myös alueita, joilla kunnan järjestämisvelvollisuus täyttyy terveydellisten tai ympäristönsuojelullisten syiden vuoksi. Esimerkiksi ranta-alueilla kiinteistökohtaisesta jätevedenkäsittelystä aiheutuva vesistökuormitus, voi olla perusteena vesihuollon järjestämiselle. Myös tilanteet, joissa kiinteistökohtainen jätevedenkäsittely vaikeuttaa naapureiden vedenhankintaa, voi edellyttää toiminta-alueen määrittämistä.

Tärkeää

Toiminta-aluetta ei tule määrittää olemassa olevan verkoston mukaisesti vaan keskitetyn vesihuollon tarpeen pohjalta.

Toiminta-alueen tulee kattaa alueet, joilla kiinteistöjen liittäminen vesihuoltolaitoksen vesijohtoon tai jätevesiviemäriin on tarpeen toteutuneen tai suunnitellun yhdyskuntakehityksen vuoksi.

Laitos voi tarjota palvelujaan myös toiminta-alueen ulkopuolelle niin sanotulle palvelualueelle. Alueita, joilla ei ole vesihuollon järjestämistarvetta, ei ole pääsääntöisesti suositeltavaa määrittää toiminta-alueeksi. Näillä alueilla vesihuoltoverkostoihin liittäminen toteutuisi molemminpuolisen vapaaehtoisuuden pohjalta.

Vesihuollon turvaamista koskeva vesihuoltolain 9 b § asettaa kunnalle veloitteen turvata alueen vesihuolto silloin, jos vesihuoltolaitos ei kykene huolehtimaan vesihuollosta toiminta-alueellaan - tällöin kunnan on ryhdyttävä alueella järjestämisvelvollisuuden edellyttämiin toimenpiteisiin. Näin ollen kunta ottaa merkittävän riskin hyväksyessään toiminta-alueita alueelle, jolla ei välttämättä ole järjestämisvelvollisuutta. Toiminta-aluepäätöksen kautta kunta samalla sitoutuu turvaamaan alueen vesihuollon silloin, jos vesihuoltolaitos ei kykenekään huolehtimaan alueen vesihuollosta.

Toiminta-alueet kannattaa määrittää koko kunnan alueelle yhtä aikaa. Näin kunta pystyy varmistamaan, että kaikki tarvittavat alueet tulee otettua huomioon toiminta-alueiden määrittelyssä.

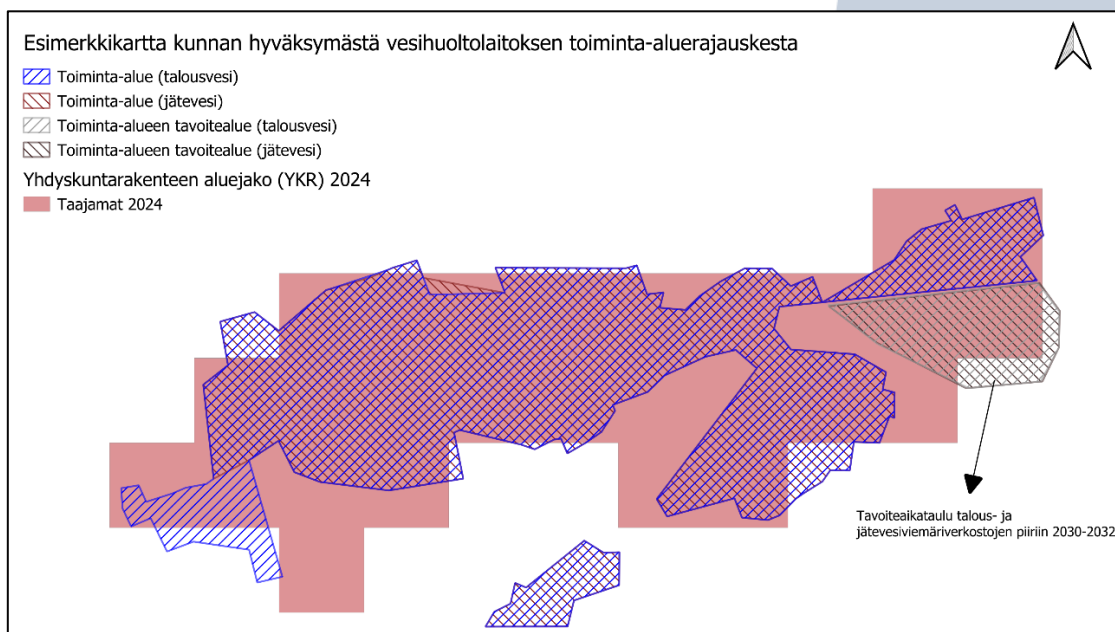
Toiminta-alueen määrittelyssä huomioitavia asioita:

- Toiminta-alueen hyväksyminen on kunnan järjestämisvelvollisuuden täyttämisen pääasiallinen toteuttamiskeino.
- Taajama-alueiden osalta on hyvä tarkastella väestökehityksen trendiä. Laskeva väestökehitys voi toimia yhtenä perusteena harkittaessa, että onko alue liitettävä toiminta-alueeseen vai ei.
- Maksujen kustannuskattavuuden ja kohtuullisuuden ennakoinnin kautta voidaan varmistaa, että vesihuollon järjestämisen vesihuoltolaitoksen palvelujen avulla on kestävä ratkaisu. Tarve kiinnittää etukäteen huomiota laitoksen toiminta-edellytyksiin ja maksujen kohtuullisuuteen korostuu, kun toiminta-alueita harkitaan ulotettaviksi taajamien ulkopuolelle.
- Niiden alueiden osalta, jonne verkostoa ei ole vielä toteutettu (esim. uudet kaava-alueet), tulee toiminta-alueessa esittää tavoitteellinen aikataulu talousvesi- ja jätevesiviemäriverkostojen rakentamiselle toiminta-alueen eri osissa. Aikataulu ei ole sitova, vaan suuntaa antava. Sen perusteella kiinteistöjen omistajat ja haltijat voivat arvioida, milloin verkosto on tarkoitus ulottaa heidän kiinteistönsä läheisyyteen. Vesihuolto tulee kuitenkin toteuttaa vasta, kun alueen yhdyskuntakehitys ja vesihuollon tarve sitä edellyttää.
- Kunnalla on velvollisuus huolehtia alueellaan sammutusveden hankinnasta pelastuslaitoksen tarpeisiin (pelastuslaki 30 §). Sammutusvesitarpeen huomioon ottaminen voi vaikuttaa yhdyskuntakehityksen tarpeiden ja toiminta-alueiden kattavuuden arviointiin.

Toiminta-alueen raja

Toiminta-alue tulee esittää kokonaisuudessaan kartalla ja rajauksen tulee olla yksiselitteinen. Toiminta-alueita tai sen osaa ei voi määrittää sanallisesti. Toiminta-alueen raja sisältää tiedon, mitkä kiinteistöt ovat talousvesi- tai jätevesiviemäriverkoston piirissä. Mikäli verkostoa ei ole vielä rakennettu, toiminta-alueesta selviää verkostojen arvioitu rakentamisaikataulu. Toiminta-aluekarttaan ei tule sisällyttää vedenottamo- tai verkostotietoa.

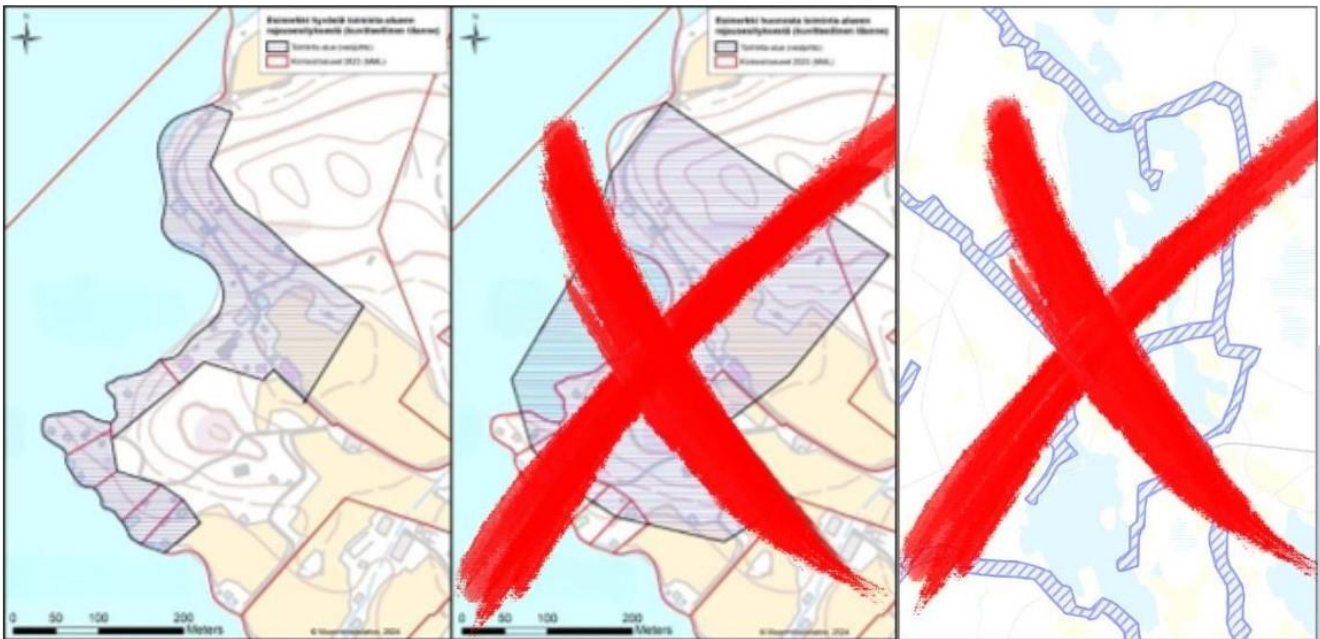
Laitokselle määritetään toiminta-alue sekä vesijohtoverkoston ja jätevesiverkoston piiriin saatettavat alueet.

Laitokselle määritetään vain yksi toiminta-alue, joka voi koostua useammista osa-alueista. Toiminta-alueen sisällä määritetään erikseen vesijohtoverkoston ja jätevesiverkoston piiriin saatettavat alueet. Nämä alueet määritetään vesihuollon tarpeiden mukaan ja ne voivat olla rajaukseltaan toisistaan poikkeavat. Toiminta-alue voi kattaa vain joko vesijohtoverkon tai jätevesiviemäriverkon piiriin saatettavat alueet tai molemmat sen mukaan, mitä vesihuoltopalveluita laitos tarjoaa.

Asemakaava-alueiden ulkopuolella toiminta-alueen rajauksen pohjana on usein käytetty tiettyä etäisyyttä verkostosta. Kyseistä toimintatapaa ei pidetä suositeltavana, koska näin verkostojen sijainti on helposti tunnistettavissa ja tämä voi aiheuttaa vaaraa laitoksen toiminnalle. Toiminta-alueen rajauksen tulisi sen sijaan noudattaa esimerkiksi kiinteistöjen rajoja, teitä tai rantaviivaa, jolloin vesihuoltoinfrastruktuurin sijaintia ei ole mahdollista toiminta-alueen rajauksen perusteella välillisesti päätellä.

Alla on esimerkit hyvästä ja huonoista rajauksista:

- Mikäli toiminta-alueella on paljon pinta-alaltaan isoja kiinteistöjä, on usein tarkoituksenmukaista rajata vain osa kiinteistöistä toiminta-alueeseen. On kuitenkin huolehdittava, ettei rajaus kulje esimerkiksi rakennusten läpi.
- Rajauksessa on hyvä huomioida myös maasto-olosuhteet. Korkeiden rakennuskustannusten vuoksi voi olla tarkoituksenmukaista jättää esim. laajoilla kallioalueilla, joen vastarannalla tai valtatie toisella puolella sijaitsevat yksittäiset kiinteistöt toiminta-alueen ulkopuolelle.